

TALE

06-03-2018

Samrådstale om virksomhedspraktik den 14. marts

J.nr.

CAP
Sara Eichel-Illum
Mette Rude

Samrådsspørgsmål AN

Vil ministeren redegøre for omfanget og jobeffekten af virksomhedspraktikordningen? Mener ministeren, at ordningen fungerer tilfredsstillende og i benægtende fald, hvad vil ministeren gøre for at virksomhedspraktik bliver et redskab til opkvalificering og fast ansættelse?

Samrådsspørgsmål AO

Hvad mener ministeren om, at de største aftagere af virksomhedspraktikantter, store virksomheder som for eks. COOP og Dansk Supermarked, kun ansætter meget få af praktikanterne i ordinære job?

Indledning

Tak for muligheden for at være her i dag om et samrådsspørgsmål, der handler om brugen af virksomhedspraktik.

Jeg vil gerne starte med at oplyse, at jeg i går har sendt en berigtigelse til Beskæftigelsesudvalget af svaret på BEU-spørgsmål 95. Jeg er af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering blevet informeret om, at der beklageligvist er sket en mindre kodningsfejl i en tidligere opgørelse af antallet af personer, der er i virksomhedspraktik. Opgørelsen fremgår af svaret på BEU-spørgsmål 95 fra december.

Der er tale om meget små afvigelser i tallene, og berigtigelsen afspejler den helt samme udvikling, som jeg også tidligere har oplyst om. Men jeg vil

stadig gerne beklage, at der har været tal, der ikke har været helt præcise. Fejlen har ikke betydning for andre besvarede spørgsmål.

Derudover vil jeg også gerne indlede med at slå fast, at virksomhedspraktik er et effektivt redskab til at bringe ledige tættere på arbejdsmarkedet. Og det skal vi selvfølgelig udnytte mest muligt i en tid, hvor dansk økonomi har vind i sejlene.

Det går rigtigt godt på arbejdsmarkedet. Faktisk er vi kun 1.100 fra den højeste beskæftigelse nogensinde, og alene siden sommeren 2015 er der kommet 119.800 flere private job. Det er jo en helt fantastisk fortælling. Men vi skal jo ikke stille os tilfredse med det. Det er helt afgørende, at vi får alle med, og benytter de tilbud, vi ved virker.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at sigtet med virksomhedspraktik først og fremmest skal være at opkvalificere ledige eller afklare beskæftigelsesmål og dermed bringe dem tættere på en ordinær ansættelse eller fx et fleksjob. Det må der ikke herske tvivl om.

Derfor har jeg i regeringens udspil om en forenklet beskæftigelsesindsats lagt op til, at jobsigtet for virksomhedspraktik bliver tydeliggjort i regelsættet.

Det skal være klart for både ledige, jobcentre og arbejdsgivere, at virksomhedspraktik så vidt muligt tilrettelægges med henblik på at opnå ordinære løntimer.

Svar på AN: Omfang og jobeffekt

Efter disse indledende ord, vil jeg nu besvare spørgsmål AN. Der spørges for det første til omfanget af virksomhedspraktikordningen.

Jeg kan oplyse, at der i november 2017 var 46.200 personer i virksomhedspraktik.

Til sammenligning var der i november 2013 godt 40.100 personer i virksomhedspraktik.

Fra 2013 til 2017 har der således været en stigning på godt 6.000 personer i virksomhedspraktik.

For det andet bliver det spurgt til jobeffekten af virksomhedspraktik.

De gennemførte studier og analyser peger på, at virksomhedspraktik øger afgang fra ledighed til beskæftigelse.

Derudover har KORA i en analyse fra 2017 fremhævet, at virksomhedspraktik styrker udsatte borgere på en række parametre. Det kan fx være deres selvvaluerede helbred og troen på, at det kan lade sig gøre at få et job.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har i samarbejde med en række kommuner gennemført projekter, som viser, at udsatte borgere har gavn af virksomhedspraktik – særligt når indsatsen gennemføres i kombination med hjælp og støtte undervejs.

Fungerer virksomhedspraktik tilfredsstillende?

Fungerer virksomhedspraktik så tilfredsstillende?

Her vil jeg starte med at sige, at virksomhedspraktik kan tjene flere formål – afhængigt af, hvilken målgruppe, borgeren tilhører, og af den enkelte borgers konkrete behov. Og derfor skal vi være påpasselige med at slutte, hvad der er tilfredsstillende.

Virksomhedspraktik kan gives til borgere, som har behov for at få afklaret deres beskæftigelsesmål.

Virksomhedspraktik kan også gives til borgere som på grund af manglende faglige, sociale eller sproglige kompetencer har svært ved at opnå beskæftigelse på helt almindelige vilkår eller med løntilskud.

Men sigtet er altid at bringe borgeren tættere på ordinær beskæftigelse. Det vil sige enten hjælpe borgeren direkte i et job eller være et skridt på ve-

jen mod job eller uddannelse. Og det afhænger i høj grad af målgruppen.

For udsatte borgere kan et praktikforløb være det, der gør, at borgeren bliver i stand til at få et løntilskudsjob, som senere kan resultere i en ordinær ansættelse.

For unge kan virksomhedspraktikken være et led i processen med at afklare den unge til en ordinær uddannelse.

Virksomhedspraktik kan også være et led i et resourceforløb, der senere hen kan føre til et fleksjob.

Virksomhedspraktik kan også ende med, at beskæftigelsesmålet for en borger skal justeres, fordi det viste sig, at arbejdsområdet ikke var det rigtige.

Mål og succeskriterier for virksomhedspraktik er altså vidt forskellige. Derfor er det svært entydigt at slutte, hvad der er det rigtige omfang af virksomhedspraktik, og hvor ofte virksomhedspraktik bør resultere i direkte ordinær beskæftigelse.

Det afgørende er, at virksomhedspraktik bruges på en måde, der reelt hjælper den enkelte tættere på et

relevant beskæftigelsesmål og så vidt muligt fører til job.

Lige så afgørende er det, at virksomhedspraktik ikke bliver misbrugt.

Derfor er der regler, som skal understøtte, at virksomhedspraktik bliver brugt hensigtsmæssigt. Jeg vil her fremhæve fire væsentlige forhold.

For det første må et praktikophold højst være fire uger for dagpengemodtagere – bortset fra dimitterende.

For det andet sørger rimelighedskravet for, at der er et rimeligt forhold mellem antallet af personer i virksomhedspraktik og antallet af ordinært ansatte i en virksomhed.

Her indskærpede jeg i maj 2017 over for landets kommuner, at de skal sikre både medarbejderinddragelse og dokumentation, når de etablerer virksomhedspraktik eller løntilskud. Det var bl.a. på baggrund af et spørgsmål i Folketingssalen

En medarbejderrepræsentant skal fx skriftligt tilkendegive, om rimelighedskravet er overholdt, når der indledes virksomhedspraktik.

For det tredje er det ikke tilladt at komme i praktik i den virksomhed, hvor man senest har været ansat.

Og for det fjerde har De Regionale Arbejdsråd (RAR) mulighed for at følge tæt med i, hvordan jobcentrene reelt anvender virksomhedspraktik. Det sker gennem det kvartalsvise oversigtssystem (KLV), som viser, hvordan virksomhedspraktikordningen benyttes.

I hvert RAR sidder repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter. Hvis et medlem af RAR mener, at indberetningen fra KLV viser en uhensigtsmæssig brug af virksomhedspraktik, vil det være naturligt at rejse problemstillingen i det lokale RAR-råd.

En mere målrettet ordning med virksomhedspraktik

Selvom virksomhedspraktikordningen generelt fungerer godt, kan alt jo blive endnu bedre.

Jeg er meget optaget af, at formålet med virksomhedspraktik hverken kan eller må kunne misforstås.

Som jeg sagde indledningsvist, vil jeg som et led i forenklingen af beskæftigelsesindsatsen, have tydeliggjort, at virksomhedspraktik så vidt muligt skal tilrettelægges med sigte på ordinære løntimer.

Det forudsætter, at muligheden for at opnå lønnede timer italesættes allerede ved den indledende forventningsafstemning mellem borger, virksomhed og jobcenter. Den fælles retning og formålet med praktikforløbet skal være klart helt fra begyndelsen.

Samtidig er der et stort potentiale for at forenkle og harmonisere den virksomhedsrettede indsats. For eksempel er der i dag fem forskellige varighedsbegrænsninger og tre forskellige forlængelsesmuligheder for virksomhedspraktik.

I udspillet til forenkling af beskæftigelsesindsatsen lægger regeringen op til, at der kun skal være én varighedsbegrænsning for borgere tæt på arbejdsmarkedet på fire uger samt én varighedsbegrænsning for borgere længere væk fra arbejdsmarkedet på 13 uger. Sidstnævnte med mulighed for at forlænge det efter en konkret vurdering af, om det kan bringe borgeren tættere på et job.

Derudover foreslår regeringen en yderligere automatisering af den digitale platform, VITAS.

Når en virksomhed i dag søger om en praktik- eller løntilskudsplads, skal virksomheden manuelt indberette, hvor mange ordinært ansatte, der findes på arbejdspladsen.

Med vores forslag vil oplysningerne om antallet af ordinært ansatte på den enkelte virksomhed blive trukket direkte fra e-Indkomst. Det bliver således lettere at holde øje med, om fx rimelighedskravet er overholdt.

Derudover vil jeg nævne, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har igangsat arbejdet med en guide målrettet jobcentrene.

Guiden skal blandt andet komme med forslag til, hvordan jobcentrene kan inddrage borgere og virksomheder i udarbejdelsen af de enkelte praktikbeskrivelser. Styrelsen forventer, at guiden vil være klar i løbet af foråret.

Det skal gerne være med til at sikre, at vi får en forenklet og mere strømlinet ordning med virksomhedspraktik.

Svar på AO

Det leder mig over til det næste spørgsmål, hvor der bliver spurgt ind til, hvad jeg mener om, at de største aftagere af virksomhedspraktikanter kun ansætter meget få af praktikanterne i ordinære job.

Det er svært at sige, hvor mange virksomhedspraktikanter det er rimeligt, at en virksomhed ansætter i ordinær beskæftigelse. Det kommer jo også helt an på, hvilken målgruppe, der er tale om.

Er det fx bedre, at en virksomhed kun tager de mere stærke ledige i praktik for efterfølgende at ansætte dem, end at en virksomhed kun tager udsatte ledige ind, giver dem en chance og kaster ressourcer i det, for efterfølgende ikke at ansætte dem?

Det afgørende er, at reglerne bliver overholdt, så der er et rimeligt forhold mellem antallet af personer i virksomhedspraktik og antallet af ordinært ansatte i en virksomhed. Og at de personer, som har været i virksomhedspraktik, hurtigt kommer i job eller tættere på arbejdsmarkedet.

Hvor de så præcist kommer i job, er ikke det afgørende – set fra min stol. Så længe jeg kan se, at virksomhedspraktikken hjælper den enkelte godt på vej, er det mindre vigtigt, om de bliver ansat i den ene eller anden virksomhed efterfølgende.

Jeg synes, vi i dag kan sige tak til de mange virksomheder, der rent faktisk tager et socialt ansvar og bidrager til, at vi har en velfungerende og effektiv beskæftigelsesindsats i Danmark. De åbner deres døre for mange ledige og giver dem en mulighed for at blive en del af et arbejdsfælleskab.

For at anerkende og sætte mere fokus på det ansvar, mange virksomheder tager, har Virksomhedsforum for Socialt Ansvar netop lanceret en ny benchmarkmodel for virksomhedernes sociale an-

svar. Den giver den enkelte virksomhed mulighed for at sætte tal på sin egen indsats og sammenligne sig med både landsgennemsnittet og gennemsnittet i branchen.

Helt konkret viser benchmarkmodellen, hvor mange personer virksomheden har haft ansat i virksomhedspraktik, løntilskud og fleksjob i en etårig periode. Og for både virksomhedspraktik og løntilskud viser modellen også, hvor mange af disse forløb, der efterfølgende ender ud med, at personen bliver ansat i den pågældende virksomhed eller i en anden virksomhed.

Det bliver på den måde meget synligt for den enkelte virksomhed, hvordan den performer.

Jeg vil gerne understrege, at den nye benchmarkmodel alene er et redskab til virksomhederne, så de kan sammenligne sig selv med andre og få et bedre overblik over deres egen indsats for at løfte et socialt ansvar

Det betyder også, at det kun er virksomhederne, der har adgang til modellen, og det kun er den enkelte virksomhed, som har adgang til egne oplysninger.

Det er helt afgørende, at vi har virksomhederne med om bord, fordi de virksomhedsrettede indsat-

ser er dem, der virker bedst til at få ledige tilbage på arbejdsmarkedet.

Afslutning

Til sidst vil jeg kort samle op.

Virksomhedspraktik er og bliver et vigtigt redskab i beskæftigelsesindsatsen, som har gode effekter, og som jeg vil gøre alt for at få til at fungere optimalt.

Men mål og succeskriterier for virksomhedspraktik afhænger i høj grad af den enkelte borger. Og selvfølgelig er målet ikke det samme for stærke ledige, som måske gerne vil skifte branche, og udsatte ledige, som måske aldrig har været tilknyttet en arbejdsplads.

Uanset hvordan vi vender og drejer det, skal virksomhedspraktikken ruste den ledige til et job.

Og heldigvis er der mange virksomheder, der er villige til at åbne deres døre og tage ledige i virksomhedspraktik. Til gavn for både den enkelte, virksomheden og samfundet.

Tak for ordet.